

Завещаното преследване

Вековете на предразсъдъци и преследване в Германия и в други страни подготвят почвата, в която са посети семената на геноцида. От времето на първата поява на циганите в Европа в началото на XIV в., уседналите народи, през чийто земи те преминават, се отнасят към тях със смесица от страх и възхищение. Техният език и външен вид са странни. Те не са фермери и наемни работници, жените им гадаят бъдещето и всички сякаш са в особена връзка със свръхестественото. Светската власт счита циганите за скитници, престъпници и шпиони, а църквата - за вещици, еретици и еничници, дори и когато са номинално католици. Един декрет на епископ в Швеция от XVI в., например забранява на свещениците да дават на циганите причастие.¹

Циганите са затваряни, прогонвани и поробвани от князете, през чиито територии минават. Има и някои ранни опити за насилиствено заселване. Най-известен е този от XVIII в. на австро-унгарската императрица Мария Терезия, която иска да превърне циганите в богоубоязливи селяни и им забранява номадството, използването на собствения им език, както и упражняването на голяма част от традиционните им занаяти. Дава им се земя, назовани са "нови унгарци", а децата им се отнемат, за да бъдат отглеждани от по- "цивилизовани" приемни родители.²

По същото време циганите стават важна част от европейската културна сцена. Отделни танцьори, музиканти и циркови артисти придобиват легендарна репутация сред *gaje*, т. е. нециганите. С възхода на романтическото движение освободеният им начин на живот става привлекателен за неспокойното младо поколение. В създадения стереотип има елементи както на завист, така и на презрение. Това води до амбивалентност в отношението на уседналите народи към колоритните номади в своите среди.³

В концентрационните лагери на нацистите тази амбивалентност придобива най-странините си форми. Командантът